

Halász Imre. Szocietáriusági iroda. Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4).

KÖZÉRDEK

POLITIKAI NAPILAP.

Halász Imre. Szocietáriusági iroda. Franklin-Társulat épületében (egyetem-utca 4).

Table with 3 columns: Állomány, Adva, Tartva. Lists various financial figures.

Gyűjtőknek minden tíz példányra egy tiszteletpénz jár.

Budapest, február 9.

Sajnátságos, hogy mily buzgalommal csoportaltattak bizonyos nevek és kombinációk: elég ha külsőleg tetszetős és káprázatosok. De állítjuk, hogy a napisajtó, mely e nevek mellett a legcélszerűbb agitatív folytatja, nem vizsgálja a szükséges figyelemmel azon irányt, mely e nevek mellett lapang, azoknak jelentőségét, értékét, és valószínű következményeit.

Sajnátságos jelenség, hogy még mielőtt a kormány álláspontja a legközelebbi teendőkre nézve nyílt és határozott szavazat által helytelenné nyilvánított volna, mégis mindenki a kormány lépésének szükségességéről beszél.

Ezen irány az, mely perhorreszcálja az adófelelőtlenséget, vagy legalább perhorreszcálja azon mérvben, mint azt a jelenlegi kormány szükségesnek tartja; mely elég bátor az utolsó kölcsön utolsó maradványait is előbb elkölteni, mintsem az adófelelőtlensézh nyúlva, és mely az állami szervezet és a közigazgatás gyökeres reorganizációját azonnal és gyorsan készíthetetlenül tartja, és rövid idő alatt megoldhatóknak hiszi mindazon kérdéseket, melyeket évek óta még nem sikerült megoldani. Ezen irány az, melyet ma Sennye-Lónyay-Tisza neve alatt ismer az ország.

Hét év kellett ahhoz, hogy reájöjjen az ország arra, hogy az Ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés reánk nézve sok tekintetben káros; hét év kellett, hogy e hiányokat felismerjük; s vannak, kik azt hiszik és állítják, hogy e szerződés megváltoztatásának pénzügyi eredményeit már az 1875-ki budgetbe be lehet állítani.

Hét éve, hogy kizd e nemzet a bankkredité megoldásával; nem sikerült megoldani akkor, midőn sokkal fontosabb kérdések meg lettek oldva; akkor sem, midőn telve valának pénztáraink; mind elég nyomós ok arra nézve, hogy mindez okvetlen a nyolcadik évben sikerüljön, s hogy az osztrák nemzeti banknak megdöntülük

épen most a feltételeket. — annak a banknak, mely valószínűleg már feljegyezte magának azt a napot, melyen a kölcsönvett pénz utolsó forintja Magyarország pénztárából kifogy.

S mindezeket és még sok más fontos kérdést az a Lónyay oldjon meg, ki megkötötte Ausztriával azt a vám- és kereskedelmi szerződést, melyet nem győzött eléggé czélszerűnek, eléggé előnyösnek tüntetni fel az ország előtt?

S a bankkredité az a Lónyay oldja meg, ki, mikor a pillanat legkedvezőbb volt a megoldásra nézve, e pillanatot megfoghatatlan gondatlansággal elszalasztja; s ki három évi pénzügyminiszterisége alatt egy lépéssel sem tudta előbbre vinni ezen, az 'országára nézve oly nagyfontosságú kérdés megoldását?

Valóban mind oly jelenségek, melyek alaposan támogatják azon újabb jelzőt, hogy a bajainkból való kibontakozás csak a „pártok vezérégyéniségeinek egyesülése mellett lehetséges”, vagyis a Sennye-Lónyay-Tisza-féle koalíció.

És láthatunk-e garanciát az ország pénzügyeinek rendezésére nézve, abban a Lónyayban, ki az adóügyi bizottság tárgyalásai folyamában egy egyszerű, egy praktikus eszmével szembe fordított? Kinek langatosan előadott pénzügyi terveit Gyhezy ma oly eclatans módon megegyezteté? Kire Gyhezy bebizonyította, hogy egy millió hisz megtagadhatatlan a számvetésű károsoknál, melyek egy millió és százszáz forintba kerülnek összesen; hogy oly jövedelmi többletekre utal, melyeknek azonnali realizálhatóságát éppen a gróf Lónyay által kötött szerződés teszi lehetetlenné, mint a dohány- és szőlő-, s ki „pénzügyminiszterisége korából” oly intézkedésekre hivatkozik, melyeket Gyhezy „schol sem talál”?

tehetségeinek egyesülése” mellett lelkészül Ellenör fogja bizonyítani, hogy épen csak Lónyay az az ember, ki a triumviratus többi két tagjával együtt a pénzügyi himnából kivethet.

Tudjuk, hogy a „clique” machinációról fogunk beszélni lapjainkban, melylyel összeköttetésbe hozottak lapunk is. Nos, — ha volna ilyen clique, azt hisszük, hogy ennek meggyőződése legalább is olyan jogosult, mint a többi frakcióké, melyek ma szintén nem frakciók, mint cliquek. És ha ezeknek a cliqueknek szabad a maguk aspirációinak érvényesítését megkísérlelni, — azt hisszük, jogosítva vagyunk mi is — kiknek nyilatkozatát nem befolyásolja semmiféle clique — azon egyéni szerény meggyőződésünknek adni kifejezést, mely a triumviratusból semmi hasznót sem vár a hazára nézve, s mely gróf Lónyaynak pénzügyminiszteri hivatottsága iránt illúsiókat nem táplál.

Bécs, febr. 8. (Ered. levél). Ugy látszik, irányadó körünkben még mindig azt a reményt táplálják, hogy a budget-vita általános tárgyalásának befejezése és a fedezet kérdésének napirendre jutása előtt Bittó miniszterelnök nem fog föltétlen arra indíttatni, hogy cabinetjének lemondását a felsőház elé terjessze. Az említett körökben, úgy látszik, ily megrémethetlen horderejű lépés abszolút szükségét érzik még nem érzik. Valóban, ha a koalíció azonnal létesülne is, a következmények az osztrák viszonyokban is mutatkoznának. Ezzel nem mondom, hogy nálunk is miniszterválság állna be, mert ettől, a bécsi levelezésekben most gyakran találhatók cselezások dacára igen messze vagyunk; vannak azonban más nehézségek, melyek az Ausztria és Magyarország közötti viszonyokra eléggé zavaró hatást gyakorolhatnak.

képviselőjévé nevezte ki — írja a „Pester Lloyd”. A rio de janeiro állomás tudvalegve néhány hónapot át betöltetlen maradt. Schreiner báró az utolsó időben a londoni es. k. követéségnél mint ideiglenes kamarairoda-igazgató volt alkalmazva. Ezen, a monarchia iparos köreire nézve nem fontoság nélküli hivatalban utódjával általában dr. Scherzer Károly udvari tanácsos emleltetik, ki ez idő szerint smyrnai főkonsul; s e választást mindenesetre szerencsésnek mondhatnók. Csak az újhatóságok és a smyrnai hivatal, mely keleti kereskedésünkre nézve oly fontos, próbált kezre bizassék.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése február 9-én. Gyhezy Kálmán mai nagy beszéde után a koalíció oly alakban, mint az eddig tervezettet, lehetetlenné vált. Nem monduk sokat, ha azt állítjuk, hogy Deák Ferencz fényes szónoklata óta ama viták alkalmával, midőn az ország állami léte forgott szóban, ily nagyjelentőségű beszéd a magyar képviselőházban nem tartott.

Lehetetlen ez órási szónoklat tartalmát csak megközelítőleg is összefoglalni. Adjuk azt lapunk mai rendkívüli mellékletében szó szerint, s vissza fogunk rá témi legközelebb, mert meg vagyunk győződve, hogy e beszéd a legközelebbi jövő eseményekre mint alakító tényező fog befolyjni.

Gyhezy mindenek előtt belátó bírálatgyávátette Sennye báró nagyhangú s nagy igényű „programbeszédét”. Ha még eddig valakit elhitte, hogy Sennye b. ugynevezett programja az ország pénzügyi bajainak alkalmas gyógyszerét képezheti, ma ez illúsióból kijózanodhatott. A megnyilvánulás Sennye programjában egész séges elemek találhatók, azok már eddig is előkészítették s nagy részét törvényjavaslatokban is intézték a kormány által. A többi chimaira, vagy emel is rozsbab, — magyarán megmondva: reactivó.

Sennye b. után Lónyay grófra került a sor. Itt Gyhezy kiterjeszkedett a legkisebb részletekre s részleteiben teljesen és tökéletesen megegyezteté, tönkre tette a gróf Lónyay által felállított problematikus javaslatokat.

Politikailag legérdekesebb, szónokilag valóban megható volt Gyhezy beszédjének az a része, a hol az őt kiméltentül megrémítő balközéphe fordult. A ház nem egy tagjának szemében könytől, s a meghatottság oly nagy és általános volt, hogy még a legmagasabb fokra emelkedett lelkesedés kitérését is megakadályozta. — Néma csendben hallgatta a ház egy érdemben megőszült államférfiu magasztos önjózanlását az ország színe előtt. Pedig Gyhezy mérsékelt volt nyilatkozataiban s kimélte ellenfeleit, kiket lesújtathatott volna. Somssichot egyenesen megragadta azt a méltánylást, hogy kifakadására válasszon.

1869-ben 1.800.000 frnyi szükséglet kölcsönpénzből fedeztetett. Így tehát az említett fösszegből 10 millió oly pénzkölh veszi eredetét, melyek megtakarításoknak épenegyel nem tölkinthetők.

Azután így folytatja: „T. ház! igaz, hogy az előttem felszóltatott igen t. volt pénzügyminiszter ur, mint igen t. elnökünk is, nekünk egy igen jó tanácsossal szolgáltak, t. i. hogy ezen az uton tovább ne menjünk, mert ha tovább megyünk, mulhatlanul a bukás szelése jutunk; csak az a kár, hogy ezt a tanácsot akkor adták, mikor már mindazon építkezés, beruházások, melyek eredményezték, ha eredményezték, jelen pénzügyi zavarainkat, mind meg voltak szava. A t. volt pénzügyminiszter urnak kötelessége lett volna erre bennünket az ungvár-nyíregyházi, és a t. elnök urnak a dombovári bányászati vasutak megszavazása alkalmával figyelmeztetni, akkor lett volna az országunk haszna belőle, de már akkor, mikor mindazon vasutak meg lettek szavazva, melyek garanciát és kamatfizetést voltak maguk után: mondhatom a házra nézve nem sokat érnek az ily tanácsok.

De nem fogadtam el t. képviselőtársamnak azon okoskodását sem, hogy ha az 6 tanácsot követjük volna, nem volnánk ott, a hol most vagyunk, mert jól emlékszem, a t. képvis. ur ezen okoskodásáról megfellekezett akkor, mikor miniszterelnök lett, mert még hivatalát sem foglalta el, és máris egy háznak megvételtét hozta javaslatba, mire a képviselőháznak, illetőleg az országunknak, 1.100.000 forint kellett volna megszavaznia. Az olyan tanácsok, melyek maga a tanácsadó sem követ, a latin közmondás azt tartja: verba volant exempla manent. (Helyesb. halfelől). Mondhatom t. ház, hogy az ország pénzügyi helyzetének javulására ezen tanács akkor már nem sokat használhatott. Ha van valami megbízni való, ez csak az, hogy mi nem tudván, hogy oly hirtelen fog alkotmányunk visszaválttatni, nem tanulmányoztuk kellőleg az állami és pénzügyi tudományokat, és nem tudtuk kellőleg ellenőrizni vajjon mindezen intézkedések, melyek tetteket, a mi valóságos érdekeinkben történetek, mert ha azt cselekedtünk volna, mondhatom, hogy odáig a meddig jutottunk, nem jutottunk volna.

T. ház! Az előttem felszóltatott igen t. gróf egy javaslatot tett legközelebbi beszédében, t. i. a vasutak csoportosítását. Nem tudom nem lett-e volna a t. képvis. urnak kötelessége ezen jó tanácsot akkor, midőn a tömérdek vasut végünk megszavaztatott, felhasználni, és mindjárt az építés alkalmával oly vasut politikát követni, melyeknek következtében nem kellett volna a vasutak csoportosítására az országunk oly jelentékeny, oly tetemes áldozatokot hozni. Én így szászor felszóltattam mint járjandó ember az osztályokban, de miután nézetem senki sem pártolta, azt gondoltam, hogy én vagyok a hibás. Nevezetesen a temesvári aradi vasutvonalnál nem tudtam felöngni, miért építessék a két indóház két társulat közé, hogy ezen vasut mégis külön kezeltessék, miután sokkal tanácsosabbnak tartottam, ha az egyik vagy másik társulatnak átadatik. És ezen okból pártoktam nézetemet érvényesíteni már a többi vasuti törvények behozatalánál, a mikor visszavetettük az orsvoai vasutat és a kikindai szárnyonalat; ott nem akartuk elfogadni azt, hogy külön alakítások és külön vételek fél a vasut, hanem hogy egy adományoztassék azon társulatnak, mely azt kéri, hogy annak tessék azt a nagy költségen felvenni, kiépíteni és kezelni, így lett volna belőle haszna az országunknak.

Lásuk t. ház, hogy az azon idegi pénzügyminiszter urnak vasuti politikája mit eredményezett? Azt eredményezte, hogy igaz, vannak vasutaink, de miután ezen ni, páholya lesz az operán és olaszoknál, és Worth és Van-Kloppennál mindkét kivánása szerint fog rendelkezni.

1869-ben 1.800.000 frnyi szükséglet kölcsönpénzből fedeztetett. Így tehát az említett fösszegből 10 millió oly pénzkölh veszi eredetét, melyek megtakarításoknak épenegyel nem tölkinthetők.

Azután így folytatja: „T. ház! igaz, hogy az előttem felszóltatott igen t. volt pénzügyminiszter ur, mint igen t. elnökünk is, nekünk egy igen jó tanácsossal szolgáltak, t. i. hogy ezen az uton tovább ne menjünk, mert ha tovább megyünk, mulhatlanul a bukás szelése jutunk; csak az a kár, hogy ezt a tanácsot akkor adták, mikor már mindazon építkezés, beruházások, melyek eredményezték, ha eredményezték, jelen pénzügyi zavarainkat, mind meg voltak szava. A t. volt pénzügyminiszter urnak kötelessége lett volna erre bennünket az ungvár-nyíregyházi, és a t. elnök urnak a dombovári bányászati vasutak megszavazása alkalmával figyelmeztetni, akkor lett volna az országunk haszna belőle, de már akkor, mikor mindazon vasutak meg lettek szavazva, melyek garanciát és kamatfizetést voltak maguk után: mondhatom a házra nézve nem sokat érnek az ily tanácsok.

De nem fogadtam el t. képviselőtársamnak azon okoskodását sem, hogy ha az 6 tanácsot követjük volna, nem volnánk ott, a hol most vagyunk, mert jól emlékszem, a t. képvis. ur ezen okoskodásáról megfellekezett akkor, mikor miniszterelnök lett, mert még hivatalát sem foglalta el, és máris egy háznak megvételtét hozta javaslatba, mire a képviselőháznak, illetőleg az országunknak, 1.100.000 forint kellett volna megszavaznia. Az olyan tanácsok, melyek maga a tanácsadó sem követ, a latin közmondás azt tartja: verba volant exempla manent. (Helyesb. halfelől). Mondhatom t. ház, hogy az ország pénzügyi helyzetének javulására ezen tanács akkor már nem sokat használhatott. Ha van valami megbízni való, ez csak az, hogy mi nem tudván, hogy oly hirtelen fog alkotmányunk visszaválttatni, nem tanulmányoztuk kellőleg az állami és pénzügyi tudományokat, és nem tudtuk kellőleg ellenőrizni vajjon mindezen intézkedések, melyek tetteket, a mi valóságos érdekeinkben történetek, mert ha azt cselekedtünk volna, mondhatom, hogy odáig a meddig jutottunk, nem jutottunk volna.

T. ház! Az előttem felszóltatott igen t. gróf egy javaslatot tett legközelebbi beszédében, t. i. a vasutak csoportosítását. Nem tudom nem lett-e volna a t. képvis. urnak kötelessége ezen jó tanácsot akkor, midőn a tömérdek vasut végünk megszavaztatott, felhasználni, és mindjárt az építés alkalmával oly vasut politikát követni, melyeknek következtében nem kellett volna a vasutak csoportosítására az országunk oly jelentékeny, oly tetemes áldozatokot hozni. Én így szászor felszóltattam mint járjandó ember az osztályokban, de miután nézetem senki sem pártolta, azt gondoltam, hogy én vagyok a hibás. Nevezetesen a temesvári aradi vasutvonalnál nem tudtam felöngni, miért építessék a két indóház két társulat közé, hogy ezen vasut mégis külön kezeltessék, miután sokkal tanácsosabbnak tartottam, ha az egyik vagy másik társulatnak átadatik. És ezen okból pártoktam nézetemet érvényesíteni már a többi vasuti törvények behozatalánál, a mikor visszavetettük az orsvoai vasutat és a kikindai szárnyonalat; ott nem akartuk elfogadni azt, hogy külön alakítások és külön vételek fél a vasut, hanem hogy egy adományoztassék azon társulatnak, mely azt kéri, hogy annak tessék azt a nagy költségen felvenni, kiépíteni és kezelni, így lett volna belőle haszna az országunknak.

Lásuk t. ház, hogy az azon idegi pénzügyminiszter urnak vasuti politikája mit eredményezett? Azt eredményezte, hogy igaz, vannak vasutaink, de miután ezen ni, páholya lesz az operán és olaszoknál, és Worth és Van-Kloppennál mindkét kivánása szerint fog rendelkezni.

A MÁSOK PÉNZE.

REGÉNY. Irta: GABORIAU ÉMILE. Franciaából fordította: ZICHY CAMILLA.

1. Az 616 fejelet. Csaknem egyidővel jöl a salon-ajtó megnyílt és az előre már jól betanított cseléd jelent: — Costeclar ur! A kanapén mellette ülő Favoral asszony füléhez hajolva, Desclavettes asszony susogva szól: — Ah! Igen csinos, valóban igen, nagyon csinos fiatal ember!

O magy határozottan azt hitte magáról. Magatartása, mosolya, mozdulatai, minden Costeclar uran teljes önelegültséget és a siker által blazirt férfi büzségét árulá el. — Nőmnek akarom bemutatni, vagott szavába a Hitebank pénztárnoka. — És Favoral asszony felé vona őt: — Costeclar ur, kedvesem, szólt, azon említett barátom, kiről oly gyakran beszélgetünk. Costeclar ur meghajtá magát, felhúzá csontos vállait, sovány hágerincét megősbíté és karjait előre lógatva, lassan válaszolt: — Sokkal jobb barátja vagyok kedves Favoralomnak, semhogy végező-regen ne ismerem már nagysádat, s ezer tökélyérel s azon boldogságról tudomásom ne lenne, mit ő magának nevezhet és mindenki irigyl telé . . . . . A kandalló mellett állva, a rendes szombati vendégek a legnagyobb érdeklődéssel követték a két nőt, mindet mozdulatát. Kettő közülük, Chapelain ur és Desorrenaux apó, egészen aravróló volt, hogy valódi értéke szerint beállják, azonban Favoral, kijelenté, hogy évenként százszéztallért keres, ama hercegi palástot borítá

csontos vállaira, mely minden hiányt elpálást. Ugyesen forgatja a szót, sugá Desclavettes uram Desorrenaux apó fölébe. — Az osztályfőnök oldalból köszomszédjé, e hatalmas mozdulattal esendét parancsolta. A legérdekesebb percz most következett. — Be sem várva neje feleletét, Favoral ur sietett őt a fél utuló megkímélni és mindkét kezét megragadva: — Nem is képzeltél edes barátom, kezdő, mennyire hiális vagyok azon nagy megtiszteltetésért, melyben ma részesül, midőn kedves családja és tiszteltreméltó barátjai körében fogad. . . . . És körben üdvözölé a jelenlévőket, midőn százszé hangon ejté a fentebbi szavakat, míg egész modorából ama leereszkedés tünt ki, mit valami nagy ur tanúsít, ha polgári háznál tesz látogatást. — Nőmnek akarom bemutatni, vagott szavába a Hitebank pénztárnoka. — És Favoral asszony felé vona őt: — Costeclar ur, kedvesem, szólt, azon említett barátom, kiről oly gyakran beszélgetünk. Costeclar ur meghajtá magát, felhúzá csontos vállait, sovány hágerincét megősbíté és karjait előre lógatva, lassan válaszolt: — Sokkal jobb barátja vagyok kedves Favoralomnak, semhogy végező-regen ne ismerem már nagysádat, s ezer tökélyérel s azon boldogságról tudomásom ne lenne, mit ő magának nevezhet és mindenki irigyl telé . . . . . A kandalló mellett állva, a rendes szombati vendégek a legnagyobb érdeklődéssel követték a két nőt, mindet mozdulatát. Kettő közülük, Chapelain ur és Desorrenaux apó, egészen aravróló volt, hogy valódi értéke szerint beállják, azonban Favoral, kijelenté, hogy évenként százszéztallért keres, ama hercegi palástot borítá

megzavarodott volna. De ő oly kevéssé látszott megdöbbenni rajta, hogy valószínűleg nem is várt más fogadtatást. Sarkán megforjant és Favoral ur barátjait felé közeledett, oly mosolygól, melyből világosan kitűnt, hogy minden áron meg akarja nyerni tetszésüket. 1870 júniusának első napjaiban történt ez. Senki még akkor nem sejtethő azon iratózó eseményeket, melyek ez év végét jelképez. Pedig már akkor is, Franciaország ama megmagyarizáhatatlan lapangó érzés járt át meg át, mely a társadalmi erőszakos, nagy átalakulásokat szokta megelőzni.

A plebiscitum nem állítá vissza a megrendült bizalmat. Mindennap újabb és nyugtalánítóbb hírek keringtek és azok valóságos szenvedélyi karoltak fel. Costeclar ur mindenről birt tudomással. Jövet, a boulevard des Italiens mellett kelte megállania, ama igéret földjén, hol a kis borsek estenkint az ország pénzügyi gyarapodásán dolgozik. Átment az operaház folyosóján, mely tudvalegve a legbiztosabb hírek és újságok általános rakhelye. Szóval, hinni lehetett neki. A kandallóhoz támaszkodva, megragadta a társalgás fonálát és beszélt, beszélt. . . . . Minthogy az ő értékpapírjai akkor „baisse”-ban voltak, mindent szépek látott. A második császárság örökletében hitt. Az új cabinet dícséretét hallatá. Kész volt Ollivier Emiltől vért ontani. Vannak ugyan emberek, mondá, kik az ilyet nehézségek és hátrálásról panaszkodnak, de ezen emberek, véleménye szerint, csak elégedetlenek valának, kik valamikor a „baisse”-tól szenvedtek. Soha azelőtt nem volt oly fényes korszaka a börzének. A tőkék csakugy öznöltek. A

hitelintézetek nagyban gyarapodnak. Az értékek emelkednek. A zsebek a pukkadtúsággal teltek. . . . . És a többiek hallgaták e kifogyhatatlan dícséretet, mely jobban ragyogott az aranyportól, mint ama dantzigai pálnka, melylyel a börze commiss voyageurs-jei vévőket szokták leitatni. Egyszerre azonban felkiáltott: — De megbocsátanak! . . . és a salon másik vége felé rohant. . . . Favoral asszony t. i. felált és kiment, hogy rendelkezett adjon a théa feladására. A helyi Gilberte kisasszony mellett szabad volt, és annak elfoglalására rohant Costeclar ur oly nagy hévvel. — Érti a mesterségét, mormogá Desorrenaux ur. — Mondhatom, szólt Desclavettes ur, ha jelenleg volna egy kis felesleges pénzem. . . . . Boldognak tartanám magamat, ha vőmnek nevezhetném, jelenté ki Favoral ur. Costeclar ur igyekezett rajta. Minthogy azért jött, hogy udvaroljon, udvarolt. Mitűnt Gilberte kisasszony kérdőleg ránczolt, midőn mellől, visszanyerte egész ügyességét. Mindenekelőtt saját személye leírásával szólt. Harminez évének dacára, már az élet minden keserűségén és időségen keresztül ment. Voltak sikerei, de bele ut. Felismerve az ugynevezett örömei őrés léhaságát, nem vágott többé semmire, csak oly elűttásra, kinek érényi és bájai a boldogságot tüzelvényhez kapcsolnak. — Lehetetlen volt, hogy észre ne vegye a fiatal lény közömbös szorakozását, azonban hitte szerint birt oly eszközökkel is, melyek végre magukra vonják figyelmét. Társalgását folytatva, kijelenté, hogy érzi, miként azon fából való, melyből a minta-férjek faragtak. Terve már előre szabott állt. Neje egészen szabad leszen. Külön hintóval és lovakkal fog rendelkez-

ni, páholya lesz az operán és olaszoknál, és Worth és Van-Kloppennál mindkét kivánása szerint fog rendelkezni.

— Mi a gyémántok illéti, ez főgondja leszen. Kívánja, hogy neje férjhezesse meg a hírlapok által is észrevetésekk és emlitessék. Tehát valamely alku pontjait határozza meg? Ha úgy volt is, oly durván történt, — hogy Gilberte kisasszony, bármily kevéssé ismerté is az élet, önkénytelen kérdő magától, mily világban lehettek, ha voltak, sikerei. És fellázadva: — Szerencsétlenségre, szólt, a börze igen csalfa, s olyan, ki ma hintón jár, meglehet holnap már mezítél leszen. Costeclar ur mosolyogva meghajtá magát. — Tökéletesen igaz, mondá, de a házasság az ily csapások ellen megóvja az embert. — Ah! — Nincsen üzleti ember, ki ha megnősül, törvényesen el ne ismeré, hogy neje nagy hozományyal birt. . . . En hatszáz ezer frank hozományt fogok beírni. — Ugy, hogy, ha . . . idővel, valami . . . kellemetlen csapás ér? . . . — Harminezzer frank jövedelmet élveznek, a hitelezők orra előtt. A fiatal lény, szűgyenlétben égve, felgyenesedett, mintha kigyó marta volna meg. — De hisz akkor, uram, ön nem feleséget, ön bintársat keres! . . . . — A válassz kellemetlenségétől fölmélt a cseléd, ki a théakészlettel lépett be. Elfogadá a csésze théát. Három-négy adoma után, mit még előadott, úgy vélekedve, hogy egy első látogatásra eleget tett, visszavonult, és egy perczre később már kosztjának zörögést lehet hallani, mely vágatva gördült végig a csendes utcán. (Folyt. követt.)

vasutak feltételei azokra nézve, a kik azokat... vasutak feltételei azokra nézve, a kik azokat...

nül megfelelend, a lelkesítésnek hatás... nül megfelelend, a lelkesítésnek hatás...

egy pártot alakult; de a helyzet ezen... egy pártot alakult; de a helyzet ezen...

Anglia azon politikai eszmének, mely... Anglia azon politikai eszmének, mely...

pedig minden közlöt, igazolásomul és há... pedig minden közlöt, igazolásomul és há...

megjegy... solja a „nyelvből... megjegy... solja a „nyelvből...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Ezután áttér az igazságszolgáltatás... Ezután áttér az igazságszolgáltatás...

A mit Tisza Kálmán jobba ez Deak... A mit Tisza Kálmán jobba ez Deak...

A „N. P. Journal” Bittó beszéd... A „N. P. Journal” Bittó beszéd...

A „Pressé” így nyilatkozik: „Kéts... A „Pressé” így nyilatkozik: „Kéts...

Ausztria... Budapest, febr. 9... Ausztria... Budapest, febr. 9...

Ujdonságok... Budapest, február 9... Ujdonságok... Budapest, február 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Az „Ellenőr” ma így mutatja be ma... Az „Ellenőr” ma így mutatja be ma...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A „Magyar Politika” ma szóról... A „Magyar Politika” ma szóról...

A „Reform” írja: Az általános budg... A „Reform” írja: Az általános budg...

A külföld... Budapest, febr. 9... A külföld... Budapest, febr. 9...

Akadémia... Budapest, febr. 9... Akadémia... Budapest, febr. 9...

A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9... A Bécsei udvari Bál... Budapest, febr. 9...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

Halad... kőr. orv... Halad... kőr. orv...

A BUDAPESTI ÁRÚ- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI. (HIVATALOS.) A BÉCSI TŐZSDE ÁRJEGYZÉSEI. 1875. február 8-án.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, currencies, and securities. Includes sections for 'Gabona árak', 'Kötvények', 'Malmok', 'Közlekedési vállalatok', and 'Magánorszjegyek'.

Van-e még olcsóbb valami? Enn órát-rámból eladok, meg készleten tart, a következő hallatlan, mesés olcsóság arakon: 90 kr-ért szék-órát rugóval, aranyozott lánccal együtt; 1 ft 20 kr-ért remonit-órát, szék lánccal és medallionnal együtt; 1 ft 50 kr-ért egy hely-remonit-órát nyaklánczal együtt; 1 forintért szék-órát, remonit és megfelelő újjárnyalással s órákessal.

Finom selyemárak és egyéb gyönyörű női ruhakelmék. HAMBURGER ADOLF üzletében BUDAPEST, ur-utca 8. Minak kívántra ingyen küldetnek.

A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet Budapest, (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyv-árúsnál kapható: MAGYAR polgári törvénykezési rendtartás (MDCCCLXVIII: LIV. t. cz.)

A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest, (egyetem-utca 4. sz.) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható: Protestáns új képes naptár 1875. évre. DÜZSÁNDOR, tanár. Ára füve 50 krajczár.

A „Franklin-Társulat” magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában, (Budapest, egyetem-utca 4-dik szám) megjelent és mindent könyvárúsnál kapható: Tíz év Magyarorszag legújabb történetéből. 1840-1849. KERÉKGYÁRTÓ ÁRPÁD, budapesti magyar kir. egyetemi tanár által.

A Franklin-Társulat magy. irod. intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest, (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelent, s minden hazai könyvkereskedésben kapható: A természet könyve, közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. BERNSTEIN A. német műve után.

A „Franklin-Társulat” magy. irod. intézet kiadásában, Budapest (IV. egyetem-utca 4. sz.) következő 1875-iki zsebnaptárak jelentek meg és kaphatók: NAPTÁRI jegyzék-könyvecske GAZDÁK SZÁMÁRA. 1875. Szerkesztő: JURENAK AURÉL. Ára köve 1 forint osztr. ért. HATÁRIDŐ-NAPTÁR mindennemű hivatalnokok, ügyvédek, jegyzők, orvosok, gazdatisztek, utazók és üzerek számára. 1875. Ára köve 1 forint 20 krajczár. Egyetemi hallgatók naptára 1874-5-ik tanévre. Az egyetemi és jogakadémiai hallgatók részére, az újabb szabályozott tanulmányi és vizsgálati rendszer alapján. Szerkesztő: LEITNER FERENCZ. Második évfolyam. Tartalom: Budapesti egyetem története. — Kolozsvári egyetem-története. — Ki a'lyi jogakadémiai története. — A tanulmányi és fegyelmi rend. — A rendkívüli hallgatókról. — Az akadémiáról és más karból átletettekről. — Az új vizsgálati rendszer. — Jogtudori szigorlatok. — Egyetemi magántanári képesítés. — Külföldi tud. oklevelek honosítása. — Budapesti és kolozsvári egyet. tanács és tanári személyzet. — Segéd-intézetek. — Egyetemi egyletek. — A jogakadémiai új szervezete. — A budapesti és kolozsvári egyetem statút. állapota. Ára köve 1 forint.

A Franklin-Társulat magy. irod. intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest, (IV. egyetem-utca 4. sz.) megjelent, s minden hazai könyvkereskedésben kapható: A természet könyve, közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. BERNSTEIN A. német műve után. I., II. füzet. Egy füzetnek ára 50 kr. — A mű összesen husz füzetre van tervezve, egy pótkötettel; havonként egy füzet jelenik meg; melynek ára 50 krajczár. ELŐRAJZ. A tudomány minden ágazatai között a természettudományok azok, melyeknek terjesztése és ismertetése sok hányban szenvedő tanvárszerint a legkevésbé gondolt fordít. Felsőbb és alsóbb tanintézetekben egyaránt meg ma is sokkal nagyobb súlyt fektetnek a holt nyelvtanlásra, mint a mindent fímtartó, minden élet alapföldét képező természettudományok megismertetésére. És ha meggondoljuk, hogy az érettebb kora nemzedéknek még többet és kizárólagosabban kellett foglalkoznia e „holt bölcsesség”-gel, úgy hisszük, a t. olvasóközönség egyelőre várnék abban, hogy hűzogat pótolni szaktudományi művekben úgy sem föltötte gazdag irodalmunkban, midőn az e tekintetben csaknem pírvaland nagy német irodalomnak e kitünő termékét anyanyelvünkre átültették. Tetük pedig ez annál is inkább, mivel komolyan meg vagyunk győződve, melyekre van alapítva korunk egész iránya, szintén lépést tart a többi művelt nemzetekkel. A természet könyve, közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből, az írási lépésekkel előre haladó természettudományok körül tett legújabb, részben még ki sem merített felfedezéseket tárgyalja. E tárgyalások az egész munkán keresztül a legkönnyebben érthető népies nyelven vannak tartva. A népies, könnyen érthető modor fíltelenség teszi meggyőzőnk, hogy e mű, mely a természettudományok összes ágazataira kiterjed, nem száraz elméletből áll, de másfél teljesen kimerítő sem lehet. Nem is ez rendeltetése. E munka feladata az, hogy könnyűvé tegye az olvasó számára a további önléptést a természettudományokban, kelet éberszzen erre várt, és megismertesse a közönséget élet számos oly jelenséggel, melyek csak a megszokottság folytán nem tartanak sokan csodának, de melynek magyarázatát adm épen nem képesek. Szabad legyen remélnünk, hogy e feladatát híven fogja teljesíteni. A mű további ajánlatára néve, hangzatos szavak helyett, ide jegyezzük tartalmát főb vonalában. Ebből megítélheti mindenki, mit várhat e vállalatól, melyet ezemel bizalomteljesen az olvasóközönség elé bocsátunk. Budapest, szeptember hóban. Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. AZ EGÉSZ MUNKA TARTALMA: I. füzet. A gyorsaság. — A föld súlya. — A fény és a tövöltség. — Időjelölés. — Virág és gyümölcs. — Tápszernek a nép számára. II. füzet. A táplálkozás. — Az állatok érzése. — Ha egy érzékünkkel több volna. — Ha egy érzékünkkel kevesebb volna. — A különböző vonzerők. — Mit értünk „parányi” alatt? — A tömegek vonzerője. — A föld fűtása, összehasonlítása egy ágyugolyó fűtésével. — A deléj (magnet) ereje. — A föld delejes ereje és hatása stb. III. füzet. A természet titkos erőiről. — A galvanizmus jelenségei. — Mit értünk galvani lánccal alatt? — A villany-szíkra. — A galvani hő. — A villanyos fény. — A villanyos fény gyakorlati alkalmazása. — A villanyos táviratok. — Siemens és Hülke táviratai. — Az őr távirata. — A Caselli-féle távirata. — A villanydelezes őrök. — Állati villanyosság stb. IV. füzet. A természet titkos erőiről. III. — A vegyi titkos erők. — A titkos erők különfélége. — A vegyi hajtások sorozata. — Mit nevezünk vegyi erők és erőknek. — A parányok és a hő. — Mily rokonsággal állanak egymással, a vegytan és a villanyosság? stb. V. füzet. Valami a vegytanról. I. — A vegytan fontossága az életben. — Mit értünk az ugnevezett vegyi üzemeltetés alatt. — Lédékes és fűtés. — Kísérletek kőszén és malta szolgálatán. — Lehet-e fűtől ezukrot gyártani. — Mészór, rum, bor, és sör. — A fűtől és azok határolói stb. VI. füzet. Valami a föld déteről. — Az ugnevezett élettelen természet élete. — A hegyek és tengerek keletkezése. — Egy világszűz. — A föld forrásai. — A hegy gyorsasága stb. VII. füzet. Az állati élet fejlődése. — A tojás és az élet. — Mire jut egy tojásban. — Egy csirke-gyár. — A bir haszna és jelentősége az emberi testben stb. VIII. füzet. Az állatok és növények déteről. I. — Az élet különböző fajai. — Az ugnevezett élet és az ugnevezett élettelen természet. — Élet és halál. — Mit nevezünk szerveznek, és mi a szervezet. — Az egyes sejt. — Az élet rejtélye. — A virág csudája. — Egy névtelen rejtély. — Átmenet az állati világból a növényvilágra. — Az állatok növényedete stb. IX. füzet. Az állatok és növények déteről. II. — Az élet kötelek. — A három idegrendszer összefüggése. — Teiktünk meg egy kisse az agyvelő. — A nagy agyvelő tevékenysége. — Mi dolga van a kis agyvelőnek? — Az alvás. — Elalvás és fölébredés. — Az álmok. — Az ember beszéde. — Természet és a népek jelölme. — A szellem és a bölcsesség. — Az őrly stb. X. füzet. Az állatok és növények déteről. III. — Az ember hajlamai. — Hajlam és szellem. — Az ember felelősége hajlamaiért. — Szellemi hajlamok. — Az erkölcs. — A művészet. — A vallás. — Test és szellem. — A halál rejtélye. — Mily régi egy találmány. — A tudó a melleskésben. — Mit létezik az stb. XI. füzet. Az állatok és növények déteről. IV. — A vér nagy és kis keringése. — Némi mellékürlímlények a szív működésében. — A budapesti vízvezeték, és a vízvezeték a testben. — Mily erős a szív. — A szem és az ugnevezett széttekamraz (Camera obscura). — A szem előnyel. — A szemhéjak. — Képesek volnánk-e látni szemek nélkül? — Nehány kísérlet stb. XII. füzet. Gyakorlati fűtés. I. — Tudomány és gyakorlat. — Elégés és melegítés. — A tűz és a légvonal. — Kályha és kandalló. — A cserépkályha. — Különböző tüzelőszerek. — A gyeptűz. — A gyeptűz fűtés. — A koks. — A koks melegítő képessége. — A koks tudományos és gazdasági tekintetben. — A kőszén. — A barnaszén. — Fűtés és egészség. — Egy szeri fűtés. — A tulgváros hevülő kályha. — A vas-kályha. — A vas-kályha ártalmatlansága stb. XIII. füzet. Gyakorlati fűtés. II. — Miként kell gyakorlat. — Ezen műből havonként egy füzet jelenik meg, melynek ára 50 krajczár. Franklin-Társulat nyomdájá (egyetem-utca 4. szám).

